

Čas reformem je za dveřmi

03.dubna 2006 Martin Kupec

Česká ekonomika po osmi letech socialistických vlád se nachází v celé řadě ukazatelů ve špatné kondici. Máme sice růst HDP kolem 5 % ročně, ale je zaplacen výrazným zadlužením státu ve výši téměř 800 miliard korun a roční úrok státního dluhu činí 38,6 miliard. Na daních vláda vloni vybrala o 100 miliard korun více než plánovala, přesto skončilo hospodaření schodkem ve výši 56 miliard.

V takovýchto srovnáních různých ukazatelů bychom mohli dále pokračovat v oblasti nezaměstnanosti, kdy sice došlo k mírnému meziročnímu poklesu, ale nezaměstnanost se stále pohybuje kolem 9 %. Taktéž složená daňová kvóta, neboli celková daňová zátěž, vzrostla na 36,2 % k HDP, dnes slibuje ČSSD stabilizaci na 37 %. Přitom ještě v roce 2002 bylo celkové daňové zatížení na úrovni 34,5 % k HDP a pro porovnání v roce 1997, kdy končila vláda ODS, ve výši 34,2 % k HDP.

Nevyváženost systému se dá dobře ukázat také na tolik preferovaném programu podpory zahraničních investic. Takzvané pobídky, které byly, jsou a mají být výkladní skříní investiční politiky všech socialistických vlád, ukazují v zásadě dvě věci. Jednak neúměrně vysokou cenu na vznik jednoho takto přes pobídky zřízeného pracovního místa, které nyní vycházejí na 3,5 milionu korun při vytvoření 125 tisíc pracovních míst od roku 1998. Celkovou sumu, kterou vláda investovala do tohoto projektu pobídek si může každý dopočítat sám. Druhým aspektem jsou nevyvážené a neférové podmínky pro podnikání všech subjektů na území republiky, což lze názorně demonstrovat na příkladu dnes zavírané pobočky LG Philips v Hranicích, která dostala 10 let daňové prázdny, dostala zdarma pozemky a na náklady státu a obce byla vybudována infrastruktura. Oproti tomu nedaleká česká továrna TCT Rožnov nedostala žádnou daňovou úlevu, žádné pozemky a infrastrukturu si budovala z vlastních prostředků.

Reforma je program

Chceme hospodaření a ekonomický systém narovnat, zefektivnit a zjednodušit. Nechceme pouze spoléhat na zdroje které měly být a ve skutečnosti nejsou a na základě takovýchto neseriózních slibů vyhrát volby, jako se to podařilo ČSSD v roce 2002. Chceme vyhrát volby s reformním programem, který je realistický a snadno dopočitatelný. ODS tuto koncepci má připravenou a její prezentace se v těchto dnech naplno rozeběhla po celé zemi. Kromě daňové reformy, zastoupené Rovnou daní ve výši 15 %, také reforma sociálního a důchodového systému zastoupená Rovným důchodem a tzv. Státem zaručený příjem (SZP).

Rovná 15 % daň ze zisku

Rovná daň nízko, stejně a pouze jednou zdaňuje vytvořený zisk jak u fyzických, tak i právnických osob.

Přednosti daně jsou:

- spravedlnost, každou korunu zisku zdaňuje všem stejně,
- nikoho nezvýhodňuje, pro její výběr není rozhodující druh příjmu ani výše příjmu,
- solidárnost, protože z vyššího příjmu je i vyšší odvod,
- podporuje osobní iniciativu, protože vyšší aktivitu netrestá vyšší daní,

- jednoduchost, tedy snadná kontrolovatelnost a účinnost při jejím výběru,
- snižuje daňové úniky a spekulace, protože přesun příjmů mezi daňovými pásmy je bezpředmětný,
- ruší zákaz tzv. švarcsystému, fyzické osoby i firmy jsou zdaňovány stejně,
- výrazně podporuje hospodářský růst, což lze pozorovat ve všech státech, kde byla zavedena.

Rovná 15 % daň z přidané hodnoty

Navržená jednotná sazba DPH ve výši 15 % značně zjednodušuje celý systém DPH a navíc odstraňuje neadresnou podporu, kterou zařazením některých výrobků a služeb do snížené 5 % sazby DPH stát fakticky poskytuje všem občanům.

V neposlední řadě zavedení jednotné 15 % sazby DPH znamená, že se tato daň snižuje o 4 % u více než 70 % služeb a výrobků. Protože ekonomicky činní občané dokáží kompenzovat mírné zvýšení DPH nižší daní z příjmů, ale u důchodců to tak není, bude tato disproporce odstraněna zvýšením příjmů důchodců. Přes výše uvedené, ODS se pokusí prosadit v rámci EU u několika druhů základních potravin výjimku, nebo-li nulovou sazbu DPH.

Některé daně budou zrušeny. Jde o daň z převodu nemovitostí, protože nezdaňuje ani zisk, ani spotřebu ani majetek, daň darovací, za předpokladu, že dar nebude daňovým výdajem u dárce, a dědickou daň, protože zdaňuje majetek, který už jednou zdaněný byl. Druhým závažným důvodem pro zrušení těchto daní je i skutečnost, že náklady na jejich výběr nejsou adekvátní příjmům z těchto daní.

Reforma sociálního a důchodového systému

Nový státní sociální systém je koncipován tak, že zaručí každému občanu státu sociální jistotu po celý jeho život, ale finančně bude podporovat hlavně ty občany, kteří se rozhodnou svojí vlastní ekonomickou aktivitou zabezpečit jak sebe, tak svoji rodinu.

Důchodová reforma je nutností vyvolanou rizikovým způsobem financování současného důchodového systému. Dnešní důchody jsou financovány průběžně z odvodů dnešních ekonomicky aktivních účastníků důchodového systému. Demografický vývoj jednoznačně ukazuje, že zatímco počet poživatelů starobních důchodů roste, počet ekonomicky aktivního obyvatelstva klesá. Dnešní vláda se snaží tyto disproporce řešit neustálým zvyšováním věku odchodu do důchodu a také vyššími odvody.

Reforma si klade za cíl, aby i nadále existovaly důchodové dávky vyplácené státem, i když v rozsahu odlišném od dnešního, ale aby byly doplněny dalšími finančními zdroji získanými z důchodového připojištění, které stát bude finančně podporovat.

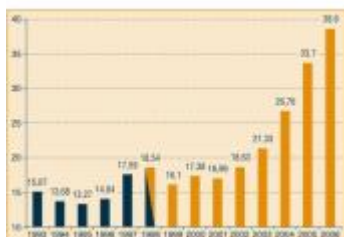
Rovný důchod je především koncipován jako státem garantovaný důchod ve výši 20 až 25 % průměrného platu po celou dobu jeho čerpání, počítá s bonusem za vychované děti a dále se zvýšením státní podpory dobrovolného penzijního připojištění. SZP občana nahrazuje současné sociální dávky pro práce schopné jednotlivce a vytváří tak rámec pro existenční jistotu všech obyvatel po celý život. SZP rodiny je součtem všech Státem zaručených příjmů členů rodiny nebo domácnosti a stává se jejich hrubým příjmem, pokud si sami nic nevydělávají. Je navrhováno, aby SZP byla pravidelně zvyšována podle růstu inflace.

Reforma je cesta

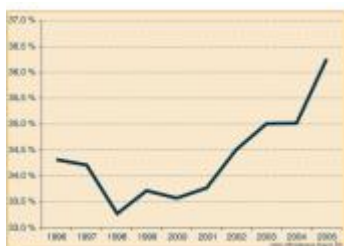
Z hlediska ekonomických dopadů víme, že reformy budou mít negativní krátkodobý dopad na státní rozpočet, střednědobě a dlouhodobě bude ale systém stabilizován. Měl by více rozhybat ekonomiku a zvýšit růst HDP. Z hlediska nezaměstnanosti se dá výrazně předpokládat, že reformovaný systém čísla nezaměstnanosti sníží, protože práce se bude vyplácet vždy více než život na sociálních dávkách.

Slováci měli odvahu a politickou vůli reformy v roce 2002 začít. Věděli, že musí postupně provádět reformy daňové, sociální, školství, zdravotnictví a veřejné správy. Zároveň si uvědomovali, že reformy musí být sociálně únosné a zároveň musí vést ke snížení deficitu veřejných financí a splnění maastrichtských kritérií. V důsledku reform, včetně zavedení rovné daně ve výši 19 %, došlo k růstu HDP (v roce 2005 byl růst 6 %) a naopak ke snížení zadlužení a nezaměstnanosti. Zlepšil se rating Slovenska a reformy přinesly příliv investic. Dá se tedy konstatovat, že Slovensko mělo oproti ČR celkově horší výchozí podmínky a přesto mu reformy pomohly.

Reforma je tedy cesta, která bude v některých aspektech nepříjemná, která měla u nás přijít dříve, ale ze které nelze sejít. Čas reform je za dveřmi. Pokud nenastane, znamená to jediné, a to, že jsme o našem programu nedokázali ve volbách přesvědčit většinu voličů. Věřím, že je přesvědčíme.

Roční úrok státního dluhu

Složená daňová kvóta k HDP